

โครงการ พี่สอนน้อง .. ศูนย์เด็กเล็กปลอดภัย

หลักการและเหตุผล

อุบัติเหตุและความรุนแรงเป็นสาเหตุการตายในเด็กไทย 0 – 17 ปี ในกลุ่มเด็กเล็กมีความเสี่ยงมากกว่าเด็กโต เพราะกลุ่มเด็กเล็กมีความสามารถในการดูแลตนเองและป้องกันตนเองจากภัยความเสี่ยงต่างๆ ได้น้อยกว่าเด็กโตและผู้ใหญ่

การปรับเปลี่ยนพฤติกรรมในกลุ่มเด็กเล็กเป็นสิ่งที่ต้องเร่งรีบปลูกฝังเสียแต่แรกเริ่มในช่วงอายุ 0 – 6 ปี เด็กเล็กมักมีพฤติกรรมที่เสี่ยงต่อการบาดเจ็บโดยที่เขาไม่รู้ว่าพฤติกรรมที่แสดงออกเหล่านั้นคือความเสี่ยงต่อการบาดเจ็บและเสียชีวิต เช่น การปีนป่ายหยิบของบนที่สูง การเล่นของมีคม ฯลฯ หรือแม้กระทั่งไม่รู้ว่สิ่งทีผู้ใหญ่หยิบยื่นให้ นั้นคือความเสี่ยง เช่น ของเล่นที่มีค่าสารตะกั่วสูง อาหารการกิน ฯลฯ ซึ่งในช่วงวัยนี้ ความเสี่ยงที่ควรระวัง ได้แก่

อายุ 3 – 5 ปี (เด็กในศูนย์เด็กเล็ก หรือชั้นอนุบาล)	1.จมน้ำ	1.สอนเด็กให้หลีกเลี่ยงแหล่งน้ำเมื่ออยู่ตามลำพัง 2.สอนเด็กให้เลี้ยงตัวได้ชั่วคราวเมื่อตกน้ำ และสอนว่ายน้ำในระยะเวลาสั้นๆ เพื่อตะกายเข้าหาฝั่ง 3.สอนเด็กให้ใช้ชูชีพเมื่อเดินทางทางน้ำ
	2.อุบัติเหตุจรวด	1.สอนให้ใช้อุปกรณ์เสริมความปลอดภัย เช่น ใส่หมวกกันน็อคทุกครั้ง / ใช้ที่นั่งนิรภัยในรถยนต์ 2.สอนฝึกหัดขี่จักรยานให้เป็น และใส่หมวกนิรภัยทุกครั้ง
	3.พลัดตก หกล้ม ชน กระแทก	1.สอนเด็กไม่ให้อยู่บนที่สูงหรือปีนป่ายโดยลำพัง 2.สอนเด็กไม่ให้เล่นของเล่นที่มีล้อ เช่น สเก็ต หรือต้องมีผู้ดูแลใกล้ชิดขณะฝึก เล่นในที่ปลอดภัย และต้องใช้ อุปกรณ์เสริมความปลอดภัยทุกครั้ง
	4.ขาดอากาศหายใจ	1.สอนเด็กไม่ให้วิ่งหรือหัวเราะขณะกินอาหาร 2.สอนเด็กไม่ให้เล่นของเล่นที่เสี่ยง เช่น เศษลูกโป่ง
	5.ความร้อนลวกและไฟฟ้า	1.สอนเด็กไม่ให้เล่นของร้อน และอุปกรณ์ไฟฟ้า
	6.สารพิษ	1.สอนเด็กให้รู้สัญลักษณ์ต่างๆ ที่บอกอันตรายของสารพิษ เช่น รูปหัวกะโหลกไขว้
	7.สัตว์กัด	1.สอนเด็กไม่ให้เล่นกับสุนัขจิ้งจอก และสุนัขแม่ลูกอ่อน 2.สอนเด็กไม่ให้รังแกสัตว์

ดังนั้น แกนนำชมรมฯ จึงเห็นความสำคัญ และได้คิดกิจกรรมการสอนเรื่องความปลอดภัยที่เหมาะสมกับการรับรู้ของเด็กวัย 3 – 5 ปี ในโครงการ พี่สอนน้อง .. ศูนย์เด็กเล็กปลอดภัย กลุ่มเป้าหมายเป็นเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอายุ 3 – 5 ปี จากศูนย์เด็กเล็กในเขต กทม. วัตถุประสงค์เพื่อถ่ายทอดความรู้เรื่องความปลอดภัยให้เด็กๆ เกิดความเข้าใจ และรู้วิธีปฏิบัติตนให้ห่างไกลจากความเสี่ยงในช่วงวัยของเขาที่ต้องเผชิญ ในรูปแบบการเรียนการสอนที่สนุกสนาน เข้าใจง่าย อบอุ่นเป็นกันเอง เพื่อให้เด็กรู้สึกประทับใจในรูปแบบการสอนและวิทยากรรุ่นพี่ ส่งผลให้เกิดความรู้สึกลอยากปฏิบัติตามในกฎแห่งความปลอดภัยที่พี่สอน เพราะเชื่อว่าความรู้สึกในเชิงบวกจะส่งผลต่อพฤติกรรมที่ดีต่อไปในอนาคต

แผนการสอน

1. กิจกรรม “ลูกชิ้นแสนอร่อย”

เพื่อให้เด็กรู้จักวิธีทานลูกชิ้นอย่างปลอดภัย โดยบรรยายความรู้และสาธิตวิธีการทาน และแบ่งกลุ่มให้เด็กทดลองปฏิบัติจริง

2. กิจกรรม “ปิ่นปาย”

เพื่อให้เด็กทราบถึงความไม่ปลอดภัยของสิ่งที่อยู่รอบตัว โดยเฉพาะเด็กวัย 3 – 5 ปี จะซุกซน ชอบปิ่นปาย โดยไม่ทราบถึงอันตรายที่จะเกิดขึ้น เช่น ปิ่นชั้นวางของ ตู้ ราวบันได โต๊ะ เป็นต้น ดังนั้นเราจึงได้คิดกิจกรรมที่สอดคล้องกับพฤติกรรมการเล่นของเด็กเพื่อสอนและสร้างความเข้าใจให้กับเด็ก

3. กิจกรรม “ของเล่นไม่นำเล่น”

เพื่อสอนให้เด็กรู้จักวิธีการเล่นของเล่นที่ถูกต้อง ไม่เล่นรุนแรง ผาดโผน จนอันตราย เช่น นำปืนมายิงใส่กัน นำของเล่นมาขว้างปากันรุนแรง เป็นต้น และให้ทราบถึงอันตรายจากการเล่นของเล่นที่ไม่ถูกต้องว่าจะเกิดโทษอะไรบ้าง

4. กิจกรรม “คนแปลกหน้า”

เพื่อต้องการบอกให้เด็กได้รู้จักการพิจารณาคนรอบตัวที่รู้จัก และไม่รู้จักว่าไว้ใจได้หรือไม่ โดยสอนผ่านตัวละครในนิทานถูกระดากอย่างแม่หมี่ที่สอนลูกว่าอย่าเปิดประตูให้ใครถ้าไม่รู้จักและจนกว่าแม่จะมาถึง

กิจกรรม “ลูกชิ้นแสนอร่อย”

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้เด็กกินลูกชิ้นอย่างปลอดภัย
2. เพื่อให้สามารถเตือนตัวเอง และคนใกล้ตัวได้
3. เพื่อพัฒนากล้ามเนื้อและทดลองปฏิบัติจริง

เนื้อหา

เพื่อให้เด็กรู้วิธีทานลูกชิ้นอย่างปลอดภัย โดยบรรยายความรู้และสาธิตวิธีการทานอย่างปลอดภัย และแบ่งกลุ่มให้เด็กทดลองปฏิบัติจริง

ขั้นตอนการ

-ขั้นนำ

สอนน้องร้องเพลงพร้อมทำเต้น(เขียนเพลงอ่าน)

-ขั้นสอน

บรรยายวิธีการ และทำการสาธิตประกอบ และแบ่งกลุ่มน้องให้แกนนำแบ่งกันลงกลุ่ม แจกลูกชิ้นที่เสียบไม้ไว้แล้ว แล้วให้น้องลงปฏิบัติกรทานลูกชิ้นที่ถูกต้อง ให้แกนนำแต่ละกลุ่มเป็นผู้ควบคุมดูแลเด็ก ๆ

-ขั้นสรุป

เพื่อไม่ให้ไปตำหาใครอีก ให้เด็กทุกคนเอาไม้ไปทิ้งในที่ๆเตรียมไว้ให้ แล้วทบทวนเด็กเป็นขั้นตอนว่าก่อนทานให้ทำอะไรบ้าง ระหว่างทานให้ทำอะไร เพราะอะไร เพื่อเป็นการทบทวนความรู้ และให้เด็กร้องเพลงประกอบทำ เพลงลูกชิ้นแสนอร่อย อีกครั้งหนึ่ง

วัสดุอุปกรณ์

- ลูกชิ้นปลา หรือชนิดใดก็ได้ ที่ทอดเสร็จแล้ว
- ไม้เสียบลูกชิ้นขนาดสั้น
- ซอสมะเขือเทศ
- ถ้วยใส่ซอส
- ถุงขยะใส่ไม้เสียบลูกชิ้น

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

เด็กสามารถทานลูกชิ้นที่ปลอดภัยอันตรายจากไม้เสียบที่แหลม

กิจกรรม “ปีนป่าย”

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้เด็กรู้จักอันตรายที่มีอยู่รอบตัว
2. เพื่อให้เด็กมีความเข้าใจเกี่ยวกับความปลอดภัย
3. เพื่อให้เด็กรู้จักแก้ไขปัญห

เนื้อหาสาระ

สอนให้เด็กทราบถึงความปลอดภัยของสิ่งที่อยู่รอบตัว โดยเฉพาะเด็กวัย 2 – 5 ปี จะซุกซน ชอบปีนป่ายโดยไม่ทราบถึงอันตรายที่จะเกิดขึ้น เช่น ปีนชั้นวางของ ตู้ ราวบันได โต๊ะ เป็นต้น ดังนั้นเราจึงได้คิดกิจกรรมที่สอดคล้องกับพฤติกรรมการปีนป่ายของเด็กเพื่อสอนและสร้างความเข้าใจให้กับเด็ก

ขั้นตอนการดำเนินงาน

ขั้นนำ สอนน้องพูดคำคล้องจองพร้อมใส่ท่าทาง ดังนี้
มีเด็ก 5 คน ปีนป่าย อยู่ราวบันได
เด็กคนหนึ่ง ตกลงมาหัวฟาดพื้น
คุณครูก็โทรไปหาคุณหมอ
คุณหมอบอกว่า ห้ามเด็ก ๆ ปีนป่ายราวบันไดอีก

ขั้นสอน เล่นนิทาน

ณ อนุบาลหมื่นน้อย ในช่วงพักกลางวันมีเด็กคนหนึ่ง ชื่อ ด.ช. ชินจิง เขาอยากได้ตุ๊กตาที่วางอยู่บนชั้นวางของ แต่ตุ๊กตานั้นอยู่สูง ชินจิงก็คิดหาทางที่จะเอาตุ๊กตาดังกล่าว และทันใดนั้นชินจิงก็คิดหาวิธีที่จะเอาตุ๊กตาดังกล่าวนั้นลงมาออกแล้ว ก็คือ...ปีนขึ้นไปเอานั่นเอง ชินจิงได้ปีนขึ้นไปบนชั้นวางของ ทันใดนั้นมือของชินจิงก็หลุดออกจากตุ๊กตาที่ชินจิงจับไว้ แล้วลงมา...(หยุดถามเหตุการณ์ที่จะเกิดขึ้นต่อไป) ปรากฏว่า หัวของชินจิงมีเลือดออกเต็มไปหมดเลย ชินจิงร้องไห้เสียงดังจนคุณครูต้องมาดู เมื่อคุณครูเห็นก็ตกใจ และพาชินจิงไปหาคุณหมอ เมื่อคุณหมอทำแผลให้ชินจิงแล้ว คุณหมอก็บอกชินจิงว่า “ต่อไปนี้ห้ามปีนป่ายที่สูงๆ อีกเป็นอันขาด

ขั้นสรุป - เหตุการณ์จำลอง (เอาตุ๊กตาที่สูงๆ แล้วถามเด็กว่าจะทำอย่างไร....ถ้าเด็กๆ อยากรับตุ๊กตาดังกล่าว)

- มีภาพเปรียบเทียบ (เอาภาพปีนป่ายชั้นวางของ = บอกคุณครูเอาตุ๊กตาให้)

(ปีนต้นไม้ = เล่นอยู่ใต้ต้นไม้)

(ปีนราวบันได = เดินขึ้นบันไดกับคุณครู)

มีสติ๊กเกอร์ให้เด็กไปติดว่าอันไหน อันตราย , ปลอดภัย

สีแดงอันตราย สีเขียวปลอดภัย

สื่อการสอน - ตุ๊กตา

- ภาพเปรียบเทียบ

- สติ๊กเกอร์ สีเขียว , แดง

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

1. เด็กได้ทราบถึงจุดอันตรายรอบตัว
2. เด็กได้มีความเข้าใจ และหาวิธีแก้ไข , ป้องกันจากอันตรายนั้นๆ ได้
3. เด็กได้รับความสนุกสนานและความรู้ นำมาใช้ในชีวิตประจำวันได้

กิจกรรม “ของเล่นไม่ห้าเล่น”

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้เด็กรู้จักอันตรายของ ของเล่นที่ไม่ได้มาตรฐาน
2. เพื่อให้เด็กมีพฤติกรรมการเล่นที่เหมาะสม
3. เพื่อให้เด็กรู้จักแยกแยะของเล่นที่ปลอดภัย และไม่ปลอดภัย ออกจากกันได้

เนื้อหาสาระ

สอนให้เด็กรู้จักวิธีการเล่นของเล่นที่ถูกต้อง ไม่เล่นรุนแรง ผาดโผน จนอันตราย เช่น นำปืนมายิงใส่กัน นำของเล่นมาขว้างปากันรุนแรง เป็นต้น และให้ทราบถึงอันตรายจากการเล่นของเล่นที่ไม่ถูกต้องว่าจะเกิดโทษอะไรบ้าง

ขั้นตอนการ

1. ช้่นนำ

ให้นักเรียนร้องเพลง พร้อมทำท่าประกอบ

2. ช้่นสอน

จะมีการเล่านิทานหุ่นมือพร้อมกับแทรกเนื้อหาการสอนเกี่ยวกับของเล่นที่อันตรายลงไปนิทาน โดยให้หุ่นกระบอกเป็นตัวดำเนินเรื่อง เพื่อให้ทราบว่า ถ้าเล่นของเล่นไม่ถูกต้อง อาจเกิดโทษอย่างไรบ้าง

3. ช้่นสรุป

นอกจากการสอนให้เด็กเล่นไม่ผาดโผนแล้ว ได้สอนให้รู้จักแบ่งปันของเล่นกัน และการถาม – ตอบความรู้สึกน้อง ๆ แล้วนำเพลงที่ใช้ในช่วงแรกปิดกิจกรรม

วัสดุอุปกรณ์

1. หุ่นมือ 2 ตัว
2. ของเล่น

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

1. เด็กมีพฤติกรรมการเล่นของเล่นดีขึ้น รวมถึงรู้จักแบ่งปันของเล่นกันและกัน
2. เด็กรู้จักเลือกเล่นของเล่นที่เหมาะสมกับวัย

กิจกรรม คนแปลกหน้า

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้เด็กรู้จักพิจารณาว่าใครบ้างที่ควรและไม่ควรไวใจ
2. เพื่อให้เด็กได้พัฒนาการทางสติปัญญา

เนื้อหา

แผนการสอนเรื่องคนแปลกหน้านี้เพื่อต้องการบอกให้เด็กได้รู้จักการพิจารณาคนรอบตัวที่รู้จัก และไม่รู้จักว่าไวใจได้หรือไม่ โดยสอนผ่านตัวละครในนิทานถุกกระดากอย่างแม่หมีที่สอนลูกว่าอย่าเปิดประตูให้ใครถ้าไม่รู้จักและจนกว่าแม่จะมาถึง

ขั้นตอนงาน

-ขั้นนำ

ถามเด็กๆ ว่าใครบ้างที่เรารู้จัก และถามเด็กๆ ต่อไปอีกว่าและใครบ้างที่เด็กๆ สามารถไวใจและพึ่งพาได้ และใครที่เด็กๆ ไม่สามารถไวใจ

-ขั้นสอน

ให้เด็กๆ ดูนิทานถุกกระดากเรื่อง แม่หมีสอนลูก

-ขั้นสรุป

ตั้งคำถามกับเด็กๆ ว่าตัวละครใดไวใจได้ และตัวละครใดไวใจไม่ได้ และบอกเด็กๆ ว่าเด็กๆ ควรจะเลือกไวใจใครบ้าง และไม่ควรวีใจใคร

สื่อการสอน

1. ตัวละครถุกมือแม่หมี ลูกหมี และหมาป่า
2. เครื่องเล่นซีดีนิทาน+ลำโพง

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

1. เด็กๆ สามารถบอกได้ว่าใครที่ไวใจได้และไวใจไม่ได้
2. เด็กๆ จะได้รับการพัฒนาการทางด้านสติปัญญา